

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

для практичних занять, самостійної роботи
та виконання контрольних робіт з дисципліни

«ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО»

*(для студентів денної та заочної форм навчання
всіх спеціальностей та напрямів підготовки)*

Харків
ХНУМГ ім. О. М. Бекетова
2015

Методичні вказівки для практичних занять, самостійної роботи та виконання контрольних робіт з дисципліни «Господарське право» (для студентів денної та заочної форми навчання всіх спеціальностей та напрямів підготовки) / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова; уклад.: І. І. Килимник, А. М. Бровдій. – Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2015 – 28 с.

Укладачі: к.ю.н., доц. І. І. Килимник
А. М. Бровдій

Рецензент: А. В. Наumenко, к.ю.н., доцент, кафедра правового забезпечення господарської діяльності ХНУМГ ім. О.М. Бекетова

Рекомендовано кафедрою правового забезпечення господарської діяльності, протокол № 5 від 10.11.2014 року.

ВСТУП

Розвиток України як незалежної, демократичної правової держави зумовив виникнення господарської, зокрема підприємницької діяльності в державі. Сьогодні все частіше виникає необхідність формування у громадян розуміння сутності таких відносин і значущості їх у становленні ринкових економічних відносин, що є основною умовою існування держави, як ланки світового економічного простору. Комплексні знання в галузі господарського права та вміння застосовувати їх на практиці є важливим для ведення підприємницької, а також непідприємницької діяльності різноманітними суб'єктами господарювання.

Курс господарського права спрямований на формування у студентів цілісного уявлення про особливості правильного тлумачення та застосування господарсько–правових норм, визначення належності різних правовідносин до господарсько–правових. Крім цього, увага приділяється питанням договірного забезпечення вказаних відносин, розглядаються загальні положення про зобов'язання і про договір, а також докладніше розглядаються деякі окремі види договорів, передбачені чинним ГК України.

Протягом лекційних занять студенти опановують матеріал, та отримують комплексні знання з дисципліни «Господарське право України», вміння користуватися нормативно–правовими актами, розуміння основних категорій і понять, які застосовуються до вказаних правовідносин.

На семінарських заняттях студенти поглиблюють знання отримані під час лекцій, виступають із доповідями, виконують завдання, надані викладачем для самостійного опрацювання.

Важливою складовою навчального процесу є самостійна робота студентів, в процесі якої здійснюється систематизація та розширення ними знань, здобутих під час лекційних занять. Крім цього, вона розширює кругозір студентів та покращує запам'ятовування ними засвоєного матеріалу.

1 ТЕМИ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО РОЗГЛЯДУ І ВИВЧЕННЯ

Змістовний модуль 1.1

Загальні положення господарського права України

Тема 1 Господарське право, як галузь права. Господарські правовідносини, господарське законодавство

1. Господарське право, як галузь права
2. Господарська діяльність та її різновиди
3. Поняття господарських правовідносин, їх зміст та класифікація
4. Проблема розмежування суспільних відносин, які регулюються господарським правом, та суспільними відносинами, які є предметом інших галузей права
5. Система господарського законодавства

Під час вивчення теми, студентам необхідно засвоїти питання господарського права як галузі права. Правова природа відносин, що регулюються господарським правом. Державне регулювання економіки. Функції, форми, засоби. Методи правового регулювання господарських відносин. Співвідношення господарського права з цивільним адміністративним та іншими галузями права. Система господарського законодавства. Господарський кодекс України у системі господарського законодавства. Інші джерела господарського права

Рекомендовані джерела:

1. Господарський Кодекс України від 16.01.2003 року №436–IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – №1, №19–20, №21–22. – Ст. 144
2. Правовое и организационно–экономическое регулирование хозяйственной деятельности. – Киев: Коидор, 2002. – 316с.

Тема 2 Суб'єкти господарської діяльності.

1. Поняття, ознаки та класифікація суб'єктів господарювання.
2. Фізичні особи – суб'єкти господарювання.
3. Загальна характеристика підприємства як суб'єкта господарювання.
4. Правове регулювання реєстрації суб'єктів господарювання. Органи реєстрації.
5. Об'єднання підприємств, їх види, організаційно–правові форми

Під час вивчення теми, студентам необхідно засвоїти поняття, ознаки, види та класифікацію суб'єктів господарювання. Організаційно–правові форми господарської діяльності. Порядок і основні етапи створення суб'єктів. Установчі документи. Фізичні особи – суб'єкти господарювання. Підприємства та їх види. Державні та комунальні підприємства (унітарне, комерційне, казенне). Приватне підприємство. Підприємство на змішаній формі власності. Дочірнє підприємство. Орендне підприємство. Підприємство з іноземним капіталом. Іноземне підприємство. Підприємства колективної власності (підприємства об'єднань громадян, кооперативи).

Господарські об'єднання (асоціації, корпорації, консорціуми, концерни) Холдінгові компанії. Фінансово–промислові групи. Торгово–промислові палати. Органи господарського керівництва.

Рекомендовані джерела:

1. Конституція України від 28.06.96р. // Відомості Верховної Ради України, 1996, N 30 (23.07.96), ст. 141.
2. Цивільний кодекс УРСР від 18.07.63р. // ВВС УРСР.—1963. №30 — ст.463.
3. Цивільний кодекс України від 16.01.03р. // Офіційний вісник України. – 2003. №11 – ст. 461.
4. Господарський кодекс України від 16.01.03р. // Офіційний вісник України. – 2003. №11 – ст. 462.
5. Закон України “Про господарські товариства” від 19.09.91р. // ВВС УРСР.—1991. №49 — ст. 68.
6. Закон України “Про приватизацію державного майна” від 04.03.92р. //ВВР України.–1992.–№24.–Ст.348.
7. Закон України “Про приватизацію майна невеликих державних підприємств (малу приватизацію)” від 06.03.92р. //ВВР України.–1992.–№24.–Ст. 350.
8. Закон України “Про оренду державного та комунального майна” від 10.04.92р. //ВВР України.–1992.–№30.–Ст. 416.
9. Закон України “Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців” від 15.05.03р. // Офіційний вісник України, 2003, N 25 (04.07.2003), ст. 1172.

Тема 3 Майнова основа господарювання

1. Правовий режим майна суб'єктів господарювання
2. Речові права у сфері господарювання: право власності, право господарського відання, право оперативного управління
3. Джерела формування майна суб'єктів господарювання
4. Використання природних ресурсів у сфері господарювання

Під час вивчення теми, студентам необхідно засвоїти питання правового регулювання відносин власності в економіці України. Право власності. Право господарського відання, право оперативного управління, право оперативного використання. Джерела формування майна суб'єкта господарювання. Склад майна суб'єкта господарювання. Основні та обігові засоби. Особливості використання природних ресурсів у господарській діяльності.

Рекомендовані джерела:

1. Господарський кодекс України № 436–IV від 16.01.2003 (Офіційний вісник України, 2003, № 11 (28.03.2003), ст. 462
2. Закон України “Про приватизацію державного майна” № 2163–XII від 04.03.1992 (ВВР, 1992, № 24 (16.06.92), ст. 348.
3. Закон України “Про особливості приватизації незавершеного будівництва” № 1953–III від 14.09.2000 (ВВР, 2000, № 45 (10.11.2000), ст. 375.
4. Закон України “Про господарські товариства” № 1576–XII від 19.09.1991 (ВВР, 1991, № 49 (03.12.91), ст. 682.
5. Закон України “Про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації” № 847 – XIV від 07.07. 99р. (ВВР, 1999, №37 ст. 332.
6. Положення про порядок відчуження основних засобів, що є державною власністю, затверджене наказом Фонду державного майна України від 30 липня 1999р. № 1477 (Офіційний вісник України, 1999, № 34 (10.09.99), ст. 1780.

Тема 4 Господарські зобов'язання

1. Поняття господарського договору зобов'язання та його різновидів. Правові особливості договорів, які опосередковують підприємницький оборот.
2. Умови, що складають зміст господарських договорів. Використання захисних застережень при укладенні підприємницьких договорів.
3. Загальний порядок укладення господарських договорів. Особливості укладання окремих різновидів господарських договорів: договорів за державним замовленням, біржових угод тощо.
4. Агентський договір: поняття, сторони, їх права та обов'язки, порядок укладення та виконання договірних зобов'язань

Під час вивчення теми, студентам необхідно засвоїти поняття та специфіку договірних господарських правовідносин. Сторони господарського договору та їх правосуб'єктність. Джерела правового регулювання господарських договорів. Умови, що складають зміст господарських договорів.

Захисні застереження як особливий різновид господарських договорів. Поняття публічного, попереднього договорів та договору приєднання. Загальний порядок укладення господарських договорів. Особливості укладення окремих різновидів господарських договорів: договорів за державним замовленням, біржових угод. Класифікація господарських договорів

Рекомендовані джерела:

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003. – № 435–IV // Офіц. вісн. – 2003. – №11. – Ст. 461.
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003. – № 436–IV // Офіц. вісн. – 2003. – №11. – Ст. 462.
3. Про угоди про розподіл продукції: Закон України від 14.09. 1999. № 1039–XIV // Відом. Верхов. Ради.– 1999.– № 44. – Ст.391.
4. Про концесії: Закон України від 16.07.1999р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1999р.– № 41 – Ст. 372; Про поставки продукції для державних потреб: Закон України від 22.12.1995 р. // Відом Верхов. Ради України.– 1996.– № 3, Ст. 9
5. Про товарну біржу: Закон України від 10.12.1991 р. // Відом. Верхов. Ради.– 1992.– N 10.– Ст. 139.
6. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02. 2006р. // Відом. Верхов. Ради.– 2006.– № 31.– Ст. 268.
7. Зобов'язальне право: теорія і практика. – Навч. посібн. для студентів юрид. вузів і фак. ун-тів / За ред. Дзери О.В. – К.: Юрінком Інтер, 1998. – 912 с.
8. Брагинский М.И., Витрянский В.В. Договорное право. Общие положения. – М.: Статут, 1999. – 848 с.
9. Луць В.В. Контракты у підприємницькій діяльності: Навч. посіб. – К.: Юрінком Інтер, 2001. – 560 с.
10. Коммерческое (торговое) право: Учебник / Под ред. Ю.Е. Булатецкого и В.А. Язева.– М.: ИД ФБК–ПРЕСС, 2002.– 960 с.
11. Мілаш В.С. Підприємницький (комерційний) договір: поняття та правові особливості. – Полтава: АМСІ, 2004.– 145 с.

Тема 5 Відповідальність за правопорушення у сфері господарювання

1. Поняття та принципи відповідальності в господарському праві
2. Форми і види господарсько–правової відповідальності. Відповідальність суб'єктів господарювання за порушення антимонопольно–конкурентного законодавства
3. Функції господарсько–правової відповідальності та її підстави
4. Поняття та види санкції по господарському праву

Під час вивчення теми, студентам необхідно засвоїти поняття, підстави та функції відповідальності в господарському праві. Форми і види господарсько-правової відповідальності. Поняття і види санкції по господарському праву. Відшкодування збитків. Штрафні й оперативно-господарські санкції. Адміністративно-господарські санкції. Відповідальність суб'єктів господарювання за порушення антимонопольного-конкурентного законодавства. Реалізація господарсько-правової відповідальності.

Рекомендовані джерела:

1. Закон України “Про регулювання товарообмінних (бартерних) операцій у галузі зовнішньоекономічної діяльності” від 23.12.1998р. № 351–XIV //ВВР України. – 1999, № 5–6, ст. 44
2. Закон України “Про рекламу” від 03.07.1996р. N 270/96–ВР// ВВР України, 1996, N 39, ст. 181
3. Закон України “Про захист прав споживачів” 12.05.1991р. N 1023–XII// ВВР, 1991, N 30, ст. 379
4. Закон України “Про захист від недобросовісної конкуренції” 07.06.1996р. N 236/96–ВР//ВВР, 1996, N 36, ст. 164
5. Братусь С.Н. Юридическая ответственность и законность.– М.: Юрид. Лит., 1976;
6. Малейн Н.С. Современные проблемы юридической ответственности // Государство и право. – 1994. – №6.
7. Мартемьянов В.С. Хозяйственное право. Общие положения: Курс лекций: М.: Изд-во БЕК, 1994.
8. Пилипенко А.Я., Щербина В.С. Господарське право: Курс лекцій: Навч. посібник для юрид. фак. вузів – К.: Вентурі, 1996.
9. Предпринимательское (хозяйственное) право: Учебник: В 2 т./ Отв. ред. О.М. Олейник – М.: Юристъ, 1999.
10. Чернодчук В., Чернодчук Т. До питання щодо оперативно-господарських санкцій // Підприємництво, господарство і право. – 2001. – №3

Тема 6 Правові засади захисту економічної конкуренції

1. Визначення економічної конкуренції. Загальна характеристика правопорушень в сфері конкуренції.
2. Недобросовісна конкуренція та форми її здійснення
3. Антиконтурентні дії органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю
4. Монопольне (домінуюче) положення на ринку та зловживання ним
5. Концентрація суб'єктів господарювання
6. Правовий статус антимонопольного комітету України, його структура та компетенція

Під час вивчення теми, студентам необхідно засвоїти поняття конкуренції. Правопорушення у сфері конкуренції. Недобросовісна конкуренція та форми її здійснення. Антиконтурентні узгоджені дії суб'єктів господарювання. Антиконтурентні дії органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю. Економічна та адміністративна монополії. Монопольне (домінуюче) положення на ринку. Зловживання монопольним становищем на ринку. Концентрація суб'єктів господарювання. Правовий статус Антимонопольного комітету України. Відповідальність за порушення антимонопольного законодавства України

Рекомендовані джерела:

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р.– № 436–IV // Офіц. вісн. – 3003. – №11. – Ст. 462.
2. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.01. 2001 р. // Відом. Верх. Ради. – 2001.– № 12.– Ст. 64.
3. Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України від 07.06.1996 р. // Відом. Верх. Ради. – 1996.– № 36.– Ст. 164.
4. Про Антимонопольний комітет України: Закон України від 26.11.1993 р. // Відом. Верх. Ради. – 1993.– № 50.– Ст. 472.
5. Про природні монополії: Закон України від 20.04. 2000 р. // Від. Верх. Ради.– 2000.– № 30.– Ст. 238.
6. Щербина В.С. Господарське право: Підручник. К.: Юрінком Інтер, 2003.– 480 с.
7. Саніахметова Н.О. Підприємницьке право: Суб'єкти підприємництва. Кредитування. Оренда. Лізинг. Зовнішньоекономічна діяльність. Інвестиції. Антимонопольне законодавство. Захист від недобросовісної конкуренції. Реклама: Навч. посібник. К.: А.С.К., 2001.– 704 с. – (Економіка. Фінанси. Право).
8. Семенова Л.Н. Антимонопольне і контурентне право: Курс лекцій. – Київ: Вид.-во Європейського ун-ту фінансів, інформ. Систем, менеджменту і бізнесу, 1999.– 136 с.

Тема 7 Спеціальні режими господарювання

1. Поняття спеціального правового режиму, сфери його застосування у господарській діяльності
2. Господарювання в умовах дії спеціального правового режиму
3. Застосування спеціального правового режиму господарювання в окремих галузях економіки
4. Правовий режим господарської діяльності у ВЕЗ
5. Особливості правового регулювання господарської діяльності на ТПР

Під час вивчення теми, студентам необхідно засвоїти особливості правових режимів в окремих секторах економіки, на ринках окремих товарів та послуг. Засоби державного регулювання в галузях господарської діяльності,

літакобудування, суднобудування, сільському господарстві, виробництві автомобілів тощо. Спеціальні (вільні) економічні зони. Суб'єкти вільної економічної зони (ВЕЗ). Зміст спеціальних режимів вільної економічної зони (ВЕЗ). Договір на реалізацію інвестиційного проекту. Адміністрація вільної економічної зони (ВЕЗ) та її компетенція. Території з пріоритетним розвитком. Особливості правового режиму господарської діяльності.

Рекомендовані джерела:

1. Господарський кодекс України від 16.01.03р. // Офіційний вісник України. – 2003. №11 – ст. 462.
2. Про загальні засади створення та функціонування спеціальних (вільних) економічних зон: Закон України від 13 жовтня 1992р.// Відом. Верх. Ради України.– 1992.– №50.– ст.676.
3. Про концепцію створення спеціальних (вільних) економічних зон в Україні: Постанова Кабінету Міністрів України від 14.03.1994р., № 167 // СП України.–1994.–№7.–ст.171.
4. Про Північнокримську експериментальну економічну зону «Сиваш»: Указ Президента України від 30.06.1995р., №497/95 // Урядовий Кур'єр. – 1995.– № 99–100,– С. 10). 183
5. Про спеціальну економічну зону "Закарпаття": Указ Президента України від 09.12.1998р.,№ 1339/98 // Офіційний вісник України – 1998.– №49.– ст. 1789.
6. Про спеціальні економічні зони і спеціальний режим інвестиційної діяльності в Донецькій області: Закон України від 24 грудня 1998р., № 356–XIV//Офіційний вісник України.– 1999.– №2.– ст. 45.
7. Про спеціальну економічну зону “Славутич”: Закон України від 3 червня 1999р., № 721–XIV // Офіційний вісник України. – 1999.– №25. – ст. 1142
8. Про затвердження переліку пріоритетних видів економічної діяльності на територіях пріоритетного розвитку в Донецькій області, для яких встановлено спеціальний режим інвестиційної діяльності, та Порядку розгляду і схвалення інвестиційних проектів, що реалізуються у спеціальних економічних зонах та на територіях пріоритетного розвитку в Донецькій області: Постанова Кабінету Міністрів України від 18 червня 1999р., № 1065 // Офіційний вісник України.– 1999.– №25.– ст. 1165.
9. Про спеціальний режим інвестиційної діяльності на території міста Харкова Закон України від 11 травня 2000р.// Відом. Верх. Ради України. – 2000.– №32.– ст. 259.
- 10.Про затвердження переліку пріоритетних видів економічної діяльності на території міста Харкова, для яких встановлено спеціальний режим інвестиційної діяльності, та Порядку розгляду і схвалення інвестиційних проектів, що реалізуються суб'єктами підприємницької діяльності на території міста Харкова: Постанова Кабінету Міністрів України від 11 листопада 1999р., № 2076 // Офіційний вісник України.— 1999.— №46.— ст. 2267.
- 11.Про заходи щодо створення та функціонування спеціальних (вільних) економічних зон і територій із спеціальним режимом інвестиційної діяльності: Постанова Кабінету Міністрів України від 24 вересня 1999р., № 1756 // Офіційний вісник України. — 1999.— №39.— ст. 1940.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1.2

ОСОБЛИВОСТІ ОКРЕМИХ ВИДІВ

ГОСПОДАРСЬКИХ ПРАВОВІДНОСИН

Тема 8 Правове регулювання торгівельної діяльності

1. Торгівельна діяльність як різновид господарської діяльності
2. Класифікація торгівельних правовідносин, види торгівлі та торгівельної діяльності
3. Поняття товару та особливості правового режиму обігу окремих його видів
4. Організаційні форми торгівельної діяльності
5. Ліцензування та патентування торгівельної діяльності
6. Порядок заняття торгівельною діяльністю та правила торгівельного обслуговування населення
7. Порядок обліку торгівельних операцій. Правове регулювання застосування реєстраторів розрахункових операцій та товарно-касових книг

Під час вивчення теми, студентам необхідно засвоїти поняття торгівельної діяльності, як різновиду господарської діяльності. Внутрішня та зовнішня торгівля. Оптова, роздрібна та дрібно роздрібна торгівля. Ринкова та інші види торгівлі. Джерела правового регулювання торгівельної діяльності. Договір купівлі – продажу товарів та його різновиди. Організаційні форми торгівельної діяльності: ринок, магазин, кіоск, лоток, тощо. Порядок заняття торгівельною діяльністю та правила торгівельного обслуговування населення.

Рекомендовані джерела:

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 №436–IV // Відомості Верховної Ради України . – 2003. – №18, №19–20, №21–22. – ст. 144
2. Закон України "Про стандартизацію" № 2408–III від 17.05.2001//ВВРУ, – 2001, – № 31, – ст. 145.
- 3.Закону України "Про підтвердження відповідності" від 17 травня 2001 року № 2406–III. // ВВРУ – 2002, – № 32, – ст. 169.
4. Закон України "Про товарну біржу" № 1956–XII від 10.12.1991//ВВРУ, – 1992, – № 10, – ст.139.
5. Закону України "Про захист прав споживачів" № 3164–IV від 1.12. 2005 р. //ВВРУ, – 1991, – № 30, – ст.379.
6. Закон України "Про державну податкову службу в Україні" від 24.12.1993 р. № 3813–XII // ВВРУ. – 1994. – № 15. – ст. 84
7. Закон України "Про міліцію" від 20.12.1990 р. № 565–XII // ВВРУ. – 1991. – № 45. – ст. 20.
8. Закон України "Про державне регулювання виробництва і реалізації цукру" – від 17.06.99 № 758–XIV // ВВРУ, – 1999, – № 32, – ст. 268.
9. Закон України "Про ліцензування певних видів господарської діяльності" від 1.06.2000 № 1775–III // ВВРУ. – 2000. – № 36. – ст. 299.

10. Закон України “Про зерно та ринок зерна в Україні” від 4.07.2002 № 37–IV. // ВВРУ, – 2002, – № 35, – ст. 258.
11. Закон України “Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг” від 1.06.2000 № 1776–III // ВВРУ, – 2000, – № 38, – ст. 315.
12. Закон України “Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення” від 24 лютого 1994 року № 4004–XII. // ВВРУ, – 1994, – № 27, – ст. 218.
13. Закон України “Про якість та безпеку харчових продуктів і продовольчої сировини” від 23 грудня 1997 року № 771/97–ВР. // ВВРУ, – 2005, – № 50, – ст. 533.
14. Закон України “Про патентування деяких видів підприємницької діяльності” від 23 березня 1996 року № 98/96–ВР. // ВВРУ, – 1996, – № 20, – ст. 82.
15. Указ Президента України від 18 березня 2003 року № 225/2003. Питання Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики. // ОВУ. – 2003. – № 12. – ст. 529.
16. Наказ Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики № 42 від 14.03.2003 “Про підвищення ефективності роботи державних органів у справах захисту прав споживачів при здійсненні перевірок суб’єктів господарської діяльності”.
17. Правила торгівлі на ринках, затверджені Наказом Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України, Міністерства внутрішніх справ України, Державної податкової адміністрації України, Державного комітету стандартизації, метрології та сертифікації України від 26.02.2002 № 57/188/84/105 – Зареєстровано в Міністерстві юстиції 22.03.2002 р. за № 288/6576// ОВУ.– 2002,–№13, – ст. 681.
18. Порядок заняття торгівельною діяльністю і правила торгівельного обслуговування населення, затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 8.02.1995 № 108 // Зібрання постанов Уряду України. – 1995, № 5, – ст. 118.
19. Попов А.А. Торговое право: Учебное пособие. – 3–е изд. доп. и перераб. – Х.: Изд. Группа “РА–каравелла” 2003 р.
20. Правовое регулирование торговой деятельности в Украине / Составитель Задыхайло Д.В. – Харьков: “Синтекс”, 1997 г.

Тема 9 Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності

1. Зовнішньоекономічні відносини як об’єкт правового регулювання. Джерела правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Суб’єкти зовнішньоекономічної діяльності
2. Зовнішньоекономічний контракт: поняття, порядок укладання. Вимоги до форми контракту

3. Базисні умови поставок
4. Захисні застереження, арбітражне застереження
5. Система державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності
6. Ліцензування та квотування ЗЕД
7. Платіжні умови та джерела їх регулювання

Під час вивчення теми, студентам необхідно засвоїти питання правової природи зовнішньоекономічних відносин. Особливості джерел правового регулювання. Lex mercatoria як чинник нормативного регулювання зовнішньоекономічних відносин. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності. Зовнішньоекономічний контракт. Договір міжнародної купівлі – продажу товарів. Посередницькі договори у зовнішньоекономічній діяльності. Угоди з давальницькою сировиною. Франчайзингові та ліцензійні угоди. Договори перевезення вантажів та пасажирів. Система державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності та окремі її господарсько–правові засоби.

Рекомендована література:

1. Конвенция о получении за границей доказательств по гражданским и торговым делам . Дата прийняття : 18.03.70 г. Дата приєднання України: 19.10.2000 г.(із заявами і застереженнями)//Юридичний вісник.– 2000. – № 48. – С. 3.
2. Конвенция о признании и приведении в исполнение иностранных арбитражных решений. – 1960. № 46. – Ст. 421. Дата подписания: 10 июня 1958 г. Дата подписания представителем СССР: 29 декабря 1958. Дата вступления в силу для СССР: 7 июня 1959 г. Дата ратификации: 22 августа 1960 г. Дата вступления в силу для Украины: 10 января 1961 г.// ОВУ, – 2004, – № 45, – ст.3004.
3. Віденська конвенція про право міжнародних договорів. Дата підписання : 23.05.69 р. Дата набуття чинності – 27.01.1980 Дата підписання Україною: 06.11.1982 р. Дата приєднання : 14.04.86 р. (в складі СРСР) Дата набуття чинності : 13.06.86 р. // Міжнародні договори України. – 1997. – Т.І. – С. 6
4. Указ Президента України “Про застосування Міжнародних правил інтерпретації комерційних термінів” (правила ІНКОТЕРМС) від 04.10.1994 № 567/94, 2001. Офіційні правила тлумачення торговельних термінів МПП. // Урядовий кур’єр, – № 63, від 3.04.2002 та № 68 від 10.04.2002.
5. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.91 № 959–ХІІ// ВВРУ, – 1991, – № 29, – ст. 377.
6. Закон України "Про режим іноземного інвестування" від 19.03.96г. № 93/96–ВР// ВВРУ, – 1996, – № 19, – ст. 80.
7. Закон України “Про торгово–промислові палати в Україні” від 02.12.97 № 671/97– ВР // ВВРУ, – 1998, – № 13, – ст. 52.
8. Закон "Про міжнародний комерційний арбітраж" від 24.02.94 № 4002– ХІІ// ВВРУ, – 1994, – № 25, – ст.198.

9. Положення про МКАС при ТПП України (додаток № 1 до Закону України “Про міжнародний комерційний арбітраж” від 24.02.94//4002–ХІІ).
10. Положення про Морські арбітражні комісії при ТПП України (додаток № 2 до Закону України “Про міжнародний комерційний арбітраж” від 24.02.94//4002–ХІІ).
11. Регламент Морської арбітражної комісії при ТПП України, затв. Рішенням Президіума ТПП України 25.08.1994 протокол № 107.
12. Закон України "Про Єдиний митний тариф" від 5.02.92 № 2097–ХІІ// ВВРУ, – 1992, – № 19, – ст. 259.
13. Закон України "Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті" від 23.09.94 № 185/94–ВР// ВВРУ, – 1994, – № 40, – ст. 364.
14. Митний кодекс України від 11 липня 2002 року № 92–ІV// ВВРУ, – 2002, – № 38–39, – ст. 228.
15. Декрет Кабінету Міністрів України від 19.02.93 р. № 15–93 “Про систему валютного регулювання і валютного контролю”// ВВРУ, – 1993, – № 17, – ст. 184.
16. Указ Президента України “Про інвестування майнових цінностей резидентами за межі України” від 13.09.95 р. № 839/95 // Урядовий кур’єр, – 1995, – № 145–146 від 28.09.95 р.
17. 17. Положення про порядок реєстрації та обліку постійних представництв нерезидентів в Україні платниками податку на прибуток. Затверджене Наказом Державної податкової адміністрації України від 12.08.1997 р. № 293 (в редакції Наказу від 16.01.1998 р. № 23) // ОВУ, – 1998, – № 5 від 19.02.98.
18. Постанова Кабінету Міністрів України № 112 від 30.01.97 р. “Про затвердження Положення “Про порядок державної реєстрації договорів (контрактів) про спільну інвестиційну діяльність за участю іноземного інвестора”.
19. Положення про встановлення офіційного курсу гривні до іноземних валют та курсу банківських металів, затв. Постановою Правління НБУ 12.11.2003 № 496 //ОВУ, – 2003, – № 49, – ст. 2565.
20. Постанова Правління НБУ від 16.03.99 р. № 122 “Про затвердження Інструкції “Про порядок видачі індивідуальних ліцензій на здійснення інвестицій за кордон” // ОВУ, – 1999, – № 17 від 14.05.99 р.
21. Наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України “Про затвердження Положення про форму зовнішньоекономічних договорів” від 06.09.2001 № 201//ОВУ, – 2001, – № 39, – ст.1784.
22. Луць В.В. Контракти у підприємницькій діяльності . К. Юрінком Інтер, 1999.
23. Комаров В.В. Международный коммерческий арбитраж. – Х.: Основа, 1995.
24. Попов А.А. Правовое регулирование внешнеэкономической деятельности.

Тема 10 Правове регулювання ринку фінансових послуг

1. Поняття ринку фінансових послуг. Система правовідносин, що виникають у зв'язку з наданням фінансових послуг. Суб'єкти ринків фінансових послуг.

2. Форми державного регулювання ринків фінансових послуг. Компетенція спеціально уповноваженого органу виконавчої влади у сфері регулювання ринків фінансових послуг.

3. Правове регулювання запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом. Система та суб'єкти фінансового моніторингу.

4. Правове регулювання страхування. Державне регулювання ринку страхових послуг. Правовідносини, що виникають при наданні страхових послуг. Суб'єкти ринку страхових послуг.

5. Інші ринки фінансових послуг. Державне пенсійне страхування. Ломбардні операції, лізингові операції. Становлення ринків. Суб'єкти. Державне регулювання ринків

Під час вивчення теми студентам необхідно засвоїти поняття ринку фінансових послуг. Форми державного регулювання ринків фінансових послуг. Компетенція Державної Комісії з питань регулювання ринку фінансових послуг. Поняття фінансової установи та її види. Правове регулювання страхування. Суб'єкти ринку страхових послуг. Державне регулювання ринку страхових послуг. Правове регулювання ринку цінних паперів. Діяльність на ринку цінних паперів, суб'єкти. Компетенція державних органів в регулюванні ринку цінних паперів. Інші ринки фінансових послуг. Становлення ринків. Суб'єкти. Державне регулювання ринків.

Рекомендована література:

1. Закон України “Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг” від 12.07.2001 № 2664–ІІІ //ВВРУ, – 2002, – № 1, – ст. 1.

2. Закон України “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом” від 28 листопада 2002 р. № 249–ІV // ВВРУ, –2003, – № 1, – ст. 2.

3. Закон України “Про банки і банківську діяльність”//ОВУ. – 2001. – №1–2 (частина 1).– Ст.–1.// ВВРУ, – 2001, – № 5–6, – ст. 30.

4. Закон України “Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні” від 30 жовтня 1996 р. № 448/96–ВР// ВВРУ. – 1996. – № 51.– Ст. 292.

5. Закон України “Про цінні папери і фондову біржу” від 18 червня 1991 р. № 1201–ХІІ // ВВРУ, –1991.–№ 38.– Ст. 508.

6. Закон України “Про фінансово–кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю” від 19 червня 2003 р. № 978–ІV// ОВУ.– 2003.– № 30.– Ст. 1525.

7. Закон України “Про іпотечне кредитування, операції з консолідованим іпотечним боргом та іпотечні сертифікати” від 19 червня 2003 р. № 979–IV // ОВУ.–2003.– № 30.– Ст. 1526.

8. Закон України “Про обіг векселів в Україні” від 5 квітня 2001 р. № 2374–III // ОВУ.– 2001.– № 17.– Ст. 731.

9. Закон України «Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)” від 15 березня 2001 р. № 2299–III// ОВУ. – 2001.– №16.– Ст. 690.

10. Закон України “Про недержавне пенсійне забезпечення” від 9.07.03 р. № 1057–IV // ОВУ.–2003.– № 33.– Ст. 1769.

11. Закон України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування” від 09 липня 2003 р. № 1058// ОВУ.–2003.– № 33.– Ст. 1770.

12. Закон України ”Про Національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні” від 10 грудня 1997 р. № 710/97–ВР// ОВУ, – 1997.– № 52.– Ст. 23.

13. Закон України “Про страхування” від 7 березня 1996 р. № 85/96–ВР в ред. Закону України № 2745–III від 04.10.2001// ВВРУ, – 2002, – № 7, – ст. 50

14. Постанова Кабінету Міністрів України № 1523 від 18 грудня 1996 р. "Про порядок провадження діяльності страховими посередниками"// Зібрання постанов Уряду України. – 1996. – № 21. – с. 590.

15. Постанова Кабінету Міністрів України від 04.02.2004 № 124 “Про затвердження порядку та вимог щодо здійснення перестрахування у страховика (перестраховика) нерезидента та ”// ОВУ, – 2004, – № 5, – ст. 245.

16. Про затвердження Ліцензійних умов провадження професійної діяльності на ринку цінних паперів Рішення Державної комісії з цінних паперів на фондовому ринку від 14.03.2001 № 60// ОВУ, – 2001, – № 16, – ст. 706.

17. Про затвердження Ліцензійних умов провадження страхової діяльності. Розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг № 40 від 28 серпня 2003 р. // ОВУ.–2003.– № 38.– Ст. 2047.

18. Положення про застосування Державною комісією з регулюванням ринків фінансових послуг України 13.11.2003 № 125 (в ред. розпорядження від 17.09.2004 № 2384) // ОВУ.–2003, – № 50, – ст. 2631.

19. Положення про філії (територіальні управління) Національного банку України. Затв. Постановою Правління НБУ № 495 від 22 грудня 2000 р.// ОВУ, – 2001. – № 5. – ст.190.

20. Положення про застосування Національним банком України заходів впливу за порушення банківського законодавства. Затв. Постановою Правління НБУ №369 від 28 серпня 2001р.// ОВУ.– 2001, – № 41, – ст. 1864.

21. Інструкція про порядок регулювання діяльності комерційних банків. Затв. Постановою Правління НБУ № 368 від 28 серпня 2001р.// ОВУ. — 2001, – №40 – ст. 1813.

22. Положення про порядок визначення та формування обов’язкових резервів для банків України, затв. Постановою Правління НБУ 21.04.2004 № 172 // ОВУ, – 2004, – № 20, – ст. 1377.

23. Положення про порядок створення і державної реєстрації банків, відкриття їх філій, представництв, відділень. Затв. Постановою Правління НБУ № 375 від 31 липня 2001 р.// ОВУ. – 2001. – № 44. – ст. 1991.

24. Положення про порядок видачі банкам банківських ліцензій, письмових дозволів та ліцензій на виконання окремих операцій. Затв. Постановою Правління НБУ № 275 від 17 липня 2001 р.// ОВУ. – 2001. – № 34. – ст. 1601.

Тема 11 Правове регулювання банківської діяльності

1. Правове регулювання банківської діяльності. Поняття банківської системи України, її структура. Правове становище Національного банку України. Система, форми регулювання банківської діяльності і надзору Національного банку України та його повноваження.

2. Поняття, види банків та їх характеристика як організаційно–правових форм.

3. Система банківських операцій.

4. Кредитні операції банків. Види банківського кредиту (банківської позики).

5. Депозитні операції банків. Інші операції банків

Під час вивчення теми студентам необхідно засвоїти особливості державного регулювання банківської діяльності та поняття банківської системи України. Правове становище Національного банку України. Поняття, види банків та їх характеристики як організаційно–правових форм. Порядок створення банку. Умови його реєстрації. Поняття капіталу банку та його регулювання. Особливості створення комерційного банку, банківських установ з іноземним капіталом. Структурні підрозділи комерційного банку, їх статус. Ліцензування банківських операцій. Система банківських операцій. Розрахунково–касові операції банків. Банківські рахунки, права і обов'язки сторін по договору на розрахунково–касове обслуговування. Правове регулювання касових операцій банків. Правові основи безготівкових операцій в народному господарстві. Кредитних операції банків. Види банківського кредиту (банківської позики). Депозитні операції банків. Інші операції банків.

Рекомендована література:

1. Закон України “Про платіжні системи та переказ грошей в Україні” від 05 квітня 2001 р. № 2346–ІІІ// ОВУ. – № 20. – Ст. 828.

2. Закон України “Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань” від 22 листопада 1996 р. № 543/96–ВР// ВВРУ. – 1997. – № 5. – ст. 28.

3. Закон України “Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті” від 23 вересня 1994 р. № 185/94–ВР// ВВРУ. – 1994.– № 40.– ст. 364.

4. Закон України “Про іпотечне кредитування операцій з консолідованими іпотечними боргами та іпотечні сертифікати” № 979–IV від 19.06.2003// ВВРУ. –2004.– № 1– ст. 1
5. Декрет КМУ “Про систему валютного регулювання і валютного контролю” від 19 лютого 1993 р. № 15–93// ВВРУ. – 1993.– № 17.– Ст. 184.
6. Положення про порядок створення і державної реєстрації банків, відкриття їх філій, представництв, відділень. Затв. Постановою Правління НБУ № 375 від 31 липня 2001 р.// ОВУ. – 2001. – № 44. – ст. 1991.
7. Положення про порядок видачі банкам банківських ліцензій, письмових дозволів та ліцензій на виконання окремих операцій. Затв. Постановою Правління НБУ № 275 від 17 липня 2001 р.// ОВУ. – 2001. – № 34. – ст. 1601.
8. Положення про валютний контроль. Затв. Постановою Правління НБУ від 08.02.2000 р. № 49//ОВУ. – 2000. – № 14. – ст. 573.
9. Інструкція про порядок здійснення контролю і отримання ліцензій за експортними, імпорнтними та лізинговими операціями. Затв. Постановою Правління НБУ від 24 березня 1999 р. № 136.// ОВУ. – 1999. – № 22. – Ст. 1020.
10. План рахунків бухгалтерського обліку банків України. Затв. Постановою Правління НБУ № 280 від 17.06.2004 р.// ОВУ. – 2004. – № 30. – ст. 2033.
11. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку банків та України. Затв. Постановою Правління НБУ № 280 від 17.06.2004 р.// ОВУ. –2004. – № 30. – ст. 2033.
12. Правила Національної системи масових електронних платежів, затв. Постановою Правління НБУ № 620 від 10.12.2004// ОВУ. – 2005. – № 2.– ст. 93.
13. Положення про відкриття та функціонування кореспондентських рахунків банків–резидентів та нерезидентів в іноземній валюті та кореспондентських рахунків банків–нерезидентів у гривнях, затв. Постановою Правління НБУ № 118 від 26.03.1998//ОВУ.– 1998. – №15, від 30.04.98.
14. Правила реєстрації кореспондентських рахунків банків Національним банком України. Затв. ПП НБУ № 343 від 15 серпня 2001 р. // ОВУ. – 2001.– № 36.– Ст. 1167.
15. Інструкція про міжбанківський переказ грошей в Україні в національній валюті, затв. Постановою Правління НБУ № 110 від 17.03.2004//ОВУ.–2004.–№ 16.–Ст.1123.
16. Інструкція про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах. Затв. Постановою Правління НБУ № 492 від 12.11.2003//ОВУ.– 2003. – № 51. – ст. 2707.
17. Положення про порядок видачі НБУ індивідуальних ліцензій на розміщення резидентами (юридичними та фізичними особами) валютних цінностей на рахунках за межами України, затв. Постановою Правління НБУ № 485 від 14.10.2004р.// ОВУ. – 2004. – № 45. – ст. 2978.
18. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті, затв. Постановою Правління НБУ № 22 від 21.01.2004//ОВУ.–2004.– № 13.–ст. 908.

19. Положення про порядок здійснення операцій з чеками в іноземній валюті на території України. Затв. Постановою Правління НБУ № 520 від 29 грудня 2000 р. // ОВУ.–2001.– № 8.– Ст. 329.
20. Інструкція про касові операції в банках України, затв. Постановою Правління НБУ № 337 від 14.08.2003//ОВУ.–2003–№ 37.–ст. 1999
21. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні, затв. Постановою Правління НБУ № 637 від 15.12.2004//ОВУ.–2005.– № 3.–ст. 155.
22. Указ Президента України від 12.06.95 N 436 "Про застосування штрафних санкцій за порушення норм з регулювання обігу готівки"// Урядовий кур'єр, – 1995.– від 15.06.95р.– № 87–88 в ред. Указу Президента № 491/99 від 11.05.1999//Єдиний державний реєстр нормативно–правових актів № 12001/1999.
23. Положення про порядок емісії платіжних карток і здійснення операцій з їх застосуванням, затв. Постановою Правління НБУ № 137 від 19.04.2005//ОВУ.–2005. – № 20. ст. 1084.
24. Про деякі питання практики застосування майнової відповідальності за невиконання чи неналежне виконання грошових зобов'язань. Роз'яснення Вищого арбітражного суду України № 02–5/293 від 29.04.94 р. //Збірник рішень та арбітражної практики Вищого арбітражного суду України. – 1994. – № 1.
25. Лист НБУ № 18–112/1467–2599 від 19.04.2001 р. "Роз'яснення з питань виконання окремих вимог Закону України "Про банки і банківську діяльність". // Українська інвестиційна газета.–2001.–№ 20 від 15.05.01.
26. Положення про порядок формування та використання резерву для відшкодування можливих витрат за кредитними операціями банків. Затв. Постановою Правління НБУ від 6 липня 2000 р. № 279//ОВУ.– 2000.– № 32.– Ст. 1378.
27. Положення про порядок визначення та формування обов'язкових резервів для банків України, затв. Постановою Правління НБУ № 172 від 21.04. 2004// ОВУ. – 2004. – № 20. – Ст.1377.
28. Положення про порядок здійснення банками України вкладних (депозитних) операцій з юридичними і фізичними особами, затв. Постановою Правління НБУ № 516 від 3.12.2003 // ОВУ.– 2004. – № 1. – ст.8.
29. Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України. Затв. Постановою Правління НБУ від 16 грудня 2002 р. № 508. // ОВУ .– 2003.– № 10.– Ст. 444.
30. Інструкція про порядок регулювання діяльності банків в Україні, затв. Постановою Правління НБУ № 368 від 28.08.2001.// ОВУ. – 2001. – № 40. – ст. 1813.

Тема 12 Правові засади інноваційної діяльності в Україні

1. Поняття, ознаки, види інноваційної діяльності. Її місце та значення в рамках економічної політики держави.
2. Мета, принципи, пріоритетні напрямки та правові форми реалізації державою інноваційної політики. Господарсько–правові джерела інноваційного законодавства.
3. Поняття “інновації”, її ознаки та співвідношення з поняттями “об’єкти інтелектуальної (промислової) власності”, “інноваційний продукт”, “інноваційна продукція”.
4. Система засобів державного регулювання інноваційної діяльності та система їх нормативно–правового закріплення.
5. Спеціальні суб’єкти інноваційного ринку: технопарки та технополіси, інноваційні бізнес–інкубатори, науково–дослідні установи, венчурні фірми.

Під час вивчення теми студентам необхідно засвоїти поняття, ознаки, види інноваційної діяльності, її місце та значення в рамках економічної політики держави. Мета, принципи, пріоритетні напрямки та правові форми реалізації державою інноваційної політики. Господарсько–правові джерела інноваційного законодавства. Особливості реалізації інноваційного проекту. Правові форми створення, упровадження та комерціалізації інновацій: договори на створення та реалізацію науково–технічної продукції, договори передачі об’єктів інтелектуальної (промислової) власності, ліцензійні договори, передача як вкладів створюваним суб’єктам господарювання – юридичним особам. Поняття “інновації”, її ознаки та співвідношення з поняттями “об’єкти інтелектуальної (промислової) власності”, “інноваційний продукт”, “інноваційна продукція”. Система засобів державного регулювання інноваційної діяльності та система їх нормативно–правового закріплення. Спеціальні суб’єкти інноваційного ринку: технопарки та технополіси, інноваційні бізнес–інкубатори, науково–дослідні установи, венчурні фірми.

Рекомендована література:

1. Господарський кодекс України: Закон України № 436–IV від 16.01.2003 // ОВУ. – 2003. – № 11. – ст. 462.
2. Цивільний кодекс України Закон України № 435–VI від 16.01.2003 // ОВУ. – 2003. – № 11. – ст. 461.
3. Закон України “Про інвестиційну діяльність” від 18 вересня 1991 р. № 1560–XII // ВВРУ–1991. – № 47 ст. 646.
4. Закон України “Про наукову і науково–технічну діяльність” від 13 грудня 1991 р. № 1977–XII // ВВРУ. – 1992. – № 12. – ст. 165.
5. Закон України “Про науково–технічну інформацію” від 25 червня 1993 р. №3322–XII // ВВРУ. – 1993 – № 33 від 17.08.1993.

6. Закон України “Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків” від 16 липня 1999 р. № 991–XIV // ВВРУ. – 1999 № 40 ст. 363.
7. Закон України “Про пріоритетні напрямки розвитку науки і техніки” від 11 липня 2001 р. № 2623–III.// ВВРУ.– 2001.– № 48.– ст. 253
8. Закон України “Про інноваційну діяльність” від 4 липня 2002 р. № 40–IV // ВВРУ–2002 – № 36 – ст. 266.
9. Закон України “Про пріоритетні напрямки інноваційної діяльності в Україні” від 16 січня 2003 р. № 433–IV//ВВРУ–2003.–№ 13. – ст. 93.
10. Концепція науково–технологічного та інноваційного розвитку України, затверджена Постановою Верховної Ради України від 13 липня 1999 р. № 916–XIV//ОВУ–1999–№ 29 від 06.08.1999.
11. Положення про порядок створення і функціонування технопарків та інноваційних структур інших типів, затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 22 травня 1996 р. № 549// єдиний державний реєстр нормативно–правових актів № 1396/1997
12. Положення про порядок розгляду і державної реєстрації інвестиційних та інноваційних проектів, що реалізуються за пріоритетними напрямами діяльності технологічного парку, затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 17 грудня 1999 р. №2311//ОВУ. – 1999 – № 5 від 06.01.2000.
13. Положення про порядок здійснення контролю за цільовим використання сировини, матеріалів, устаткування, обладнання, комплектуючих та інших товарів, що ввозяться в Україну для виконання інвестиційних та інноваційних проектів за пріоритетними напрямами діяльності технологічного парку, затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 17 грудня 1999 р. №2311// ОВУ. – 1999 – № 5 від 06.01.2000.
14. Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження програми прогнозування науково–технологічного та інноваційного розвитку на 2004–2006 роки” від 25 серпня 2004 р. № 1085// ОВУ.–2004.–№ 34.–ст.2254
15. Атаманова Ю.Е. Участие в хозяйственных обществах правами промышленной собственности: Правовые проблемы передачи инновационного продукта. – Х., 2004. – 208 с.
16. Атаманова Ю.Є. “Інноваційне право України: проблеми теорії та систематизації” – Харків: Вид. СПД ФО Вапнярчук Н.М., 2005.– 120 с.

2 МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДЛЯ ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ З ДИСЦИПЛІНИ «ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ» ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Мета контрольної роботи полягає в тому, щоб допомогти слухачам у вивченні курсу «Господарське право України», а також в перевірці засвоєння ними певного матеріалу, вміння самостійно аналізувати конкретну ситуацію і правильно застосовувати діюче законодавство. Контрольна робота повинна бути виконана за одним із варіантів.

Остання цифра залікової книжки студента відповідає номеру варіанта, тобто:

- 1 – перший варіант; 2 – другий варіант;
- 3 – третій варіант;0 – десятий варіант.

Заміна варіантів не допускається

Студенти, насамперед, повинні ознайомитись із запропонованим матеріалом, враховуючи вказівки для самостійного вивчення курсу «Господарське право України».

Починаючи працювати над завданнями, треба передусім уважно вивчити теоретичний матеріал в навчальній літературі, ознайомитися з відповідними нормативно–правовими актами.

Завдання повинні являти собою розгорнуту і обґрунтовану відповідь на поставлені запитання, посилення на застосовані нормативно–правові акти, їх назву, ким і коли прийняті, де надруковані.

Наприкінці контрольної необхідно розмістити список використаної літератури.

Загальний обсяг роботи повинен становити 20–24 аркушів.

Варіанти

контрольних робіт з курсу «Господарське право України»

Варіант 1

1. Загальна характеристика підприємства як суб'єкта господарювання.
2. Ліцензування та патентування торгівельної діяльності
3. Спеціальні суб'єкти інноваційного ринку: технопарки та технополіси, інноваційні бізнес-інкубатори, науково-дослідні установи, венчурні фірми.

Варіант 2

1. Визначення економічної конкуренції. Загальна характеристика правопорушень в сфері конкуренції.
2. Базисні умови поставок
3. Правове регулювання банківської діяльності. Поняття банківської системи України, її структура. Правове становище Національного банку України. Система, форми регулювання банківської діяльності і надзору Національного банку України та його повноваження.

Варіант 3

1. Речові права у сфері господарювання: право власності, право господарського відання, право оперативного управління
2. Захисні застереження, арбітражне застереження
3. Поняття, ознаки, види інноваційної діяльності. Її місце та значення в рамках економічної політики держави

Варіант 4

1. Поняття спеціального правового режиму, сфери його застосування у господарській діяльності
2. Правове регулювання страхування. Державне регулювання ринку страхових послуг. Правовідносини, що виникають при наданні страхових послуг. Суб'єкти ринку страхових послуг.
3. Правовий статус антимонопольного комітету України, його структура та компетенція

Варіант 5

1. Класифікація торгівельних правовідносин, види торгівлі та торгівельної діяльності
2. Поняття, ознаки та класифікація суб'єктів господарювання.
3. Ліцензування та квотування ЗЕД

Варіант 6

1. Агентський договір: поняття, сторони, їх права та обов'язки, порядок укладення та виконання договірних зобов'язань
2. Об'єднання підприємств, їх види, організаційно-правові форми
3. Порядок обліку торгівельних операцій. Правове регулювання застосування реєстраторів розрахункових операцій та товарно-касових книг

Варіант 7

1. Система державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності
2. Система засобів державного регулювання інноваційної діяльності та система їх нормативно–правового закріплення.
3. Форми і види господарсько–правової відповідальності

Варіант 8

1. Поняття, ознаки та класифікація суб'єктів господарювання.
2. Недобросовісна конкуренція та форми її здійснення
3. Система банківських операцій.

Варіант 9

1. Поняття ринку фінансових послуг. Система правовідносин, що виникають у зв'язку з наданням фінансових послуг. Суб'єкти ринків фінансових послуг.
2. Поняття господарського договору зобов'язання та його різновидів. Правові особливості договорів, які опосередковують підприємницький оборот.
3. Монопольне (домінуюче) положення на ринку та зловживання ним

Варіант 10

1. Проблема розмежування суспільних відносин, які регулюються господарським правом, та суспільними відносинами, які є предметом інших галузей права
2. Зовнішньоекономічні відносини як об'єкт правового регулювання. Джерела правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності.
3. Поняття, ознаки, види інноваційної діяльності. Її місце та значення в рамках економічної політики держави.

3 КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ

1. Розкрийте зміст господарського права, як галузі права
2. Надайте поняття господарських правовідносин, їх зміст та класифікація Господарська діяльність та її різновиди
3. Розкрийте проблему розмежування суспільних відносин, які регулюються господарським правом, та суспільними відносинами, які є предметом інших галузей права
4. Назвіть систему господарського законодавства
5. Визначте поняття, ознаки та надайте класифікацію суб'єктів господарювання.
6. Надайте характеристику фізичним особам – суб'єктам господарювання.
7. Зробіть загальну характеристику підприємства як суб'єкта господарювання.
8. Розкрийте особливості правового регулювання реєстрації суб'єктів господарювання. Органи реєстрації.
9. Назвіть об'єднання підприємств, їх види, організаційно–правові форми
10. Вкажіть особливості правового режиму майна суб'єктів господарювання
11. Охарактеризуйте речові права у сфері господарювання: право власності, право господарського відання, право оперативного управління
12. Які є джерела формування майна суб'єктів господарювання
13. Які особливості використання природних ресурсів у сфері господарювання
14. Розкрийте поняття господарського договору зобов'язання та його різновидів. Правові особливості договорів, які опосередковують підприємницький оборот.
15. Вкажіть умови, що складають зміст господарських договорів. Використання захисних застережень при укладенні підприємницьких договорів.
16. Розкрийте загальний порядок укладення господарських договорів. Особливості укладання окремих різновидів господарських договорів: договорів за державним замовленням, біржових угод тощо.
17. Назвіть основні характеристики агентського договору: поняття, сторони, їх права та обов'язки, порядок укладення та виконання договірних зобов'язань
18. Надайте поняття та принципи відповідальності в господарському праві
19. Вкажіть форми і види господарсько–правової відповідальності
20. Надайте характеристику відповідальності суб'єктів господарювання за порушення антимонопольно–конкурентного законодавства
21. Назвіть функції господарсько–правової відповідальності та її підстави

22. Розкрийте поняття та види санкцій по господарському праву
23. Надайте визначення економічної конкуренції. Загальна характеристика правопорушень в сфері конкуренції.
24. Розкрийте поняття недобросовісної конкуренції та форми її здійснення
25. Назвіть антиконкурентні дії органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно–господарського управління та контролю
26. Що таке монопольне (домінуюче) положення на ринку та які випадки зловживання ним
27. Надайте поняття концентрації суб'єктів господарювання
28. Розкрийте правовий статус антимонопольного комітету України, його структура та компетенція
29. Визначте особливості спеціального правового режиму, сфери його застосування у господарській діяльності
30. Які спеціальні умови господарювання в умовах дії спеціального правового режиму
31. Розкрийте порядок застосування спеціального правового режиму господарювання в окремих галузях економіки
32. Вкажіть особливості правового регулювання господарської діяльності на ТПП
33. Охарактеризуйте торгівельну діяльність як різновид господарської діяльності. Організаційні форми торгівельної діяльності
34. Надайте класифікацію торгівельних правовідносин, види торгівлі та торгівельної діяльності
35. Надайте визначення поняття товару та особливості правового режиму обігу окремих його видів
36. Розкрийте зміст і призначення ліцензування та патентування торгівельної діяльності
37. Який порядок заняття торгівельною діяльністю та правила торгівельного обслуговування населення
38. Назвіть порядок обліку торгівельних операцій. Правове регулювання застосування реєстраторів розрахункових операцій та товарно–касових книг
39. Охарактеризуйте зовнішньоекономічні відносини як об'єкт правового регулювання. Джерела правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності
40. Охарактеризуйте зовнішньоекономічний контракт: поняття, порядок укладання. Вимоги до форми контракту
41. Розкрийте поняття і особливості застосування базисних умови поставок
42. Назвіть поняття і види захисних застережень, арбітражних застережень
43. Вкажіть яка система державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності

44. Які особливості ліцензування та квотування ЗЕД
45. Розкрийте платіжні умови та джерела їх регулювання
46. Охарактеризуйте поняття ринку фінансових послуг. Система правовідносин, що виникають у зв'язку з наданням фінансових послуг. Суб'єкти ринків фінансових послуг.
47. Назвіть форми державного регулювання ринків фінансових послуг. Компетенція спеціально уповноваженого органу виконавчої влади у сфері регулювання ринків фінансових послуг.
48. Назвіть особливості правового регулювання запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом. Система та суб'єкти фінансового моніторингу.
49. Охарактеризуйте правове регулювання страхування. Державне регулювання ринку страхових послуг. Правовідносини, що виникають при наданні страхових послуг. Суб'єкти ринку страхових послуг.
50. Охарактеризуйте такі ринки фінансових послуг, як: державне пенсійне страхування; ломбардні операції, лізингові операції.
51. Вкажіть правове регулювання банківської діяльності. Поняття банківської системи України, її структура. Правове становище Національного банку України. Система, форми регулювання банківської діяльності і нагляду Національного банку України та його повноваження.
52. Розкрийте поняття, види банків та їх характеристика як організаційно–правових форм.
53. Назвіть яка система банківських операцій.
54. Охарактеризуйте кредитні операції банків. Види банківського кредиту (банківської позики).
55. Охарактеризуйте депозитні операції банків. Інші операції банків
56. Розкрийте поняття, ознаки, види інноваційної діяльності. Її місце та значення в рамках економічної політики держави.
57. Визначте мету, принципи, пріоритетні напрямки та правові форми реалізації державою інноваційної політики. Господарсько–правові джерела інноваційного законодавства.
58. Розкрийте поняття «інновації», її ознаки та співвідношення з поняттями «об'єкти інтелектуальної (промислової) власності», «інноваційний продукт», «інноваційна продукція».
59. Вкажіть яка система засобів державного регулювання інноваційної діяльності та система їх нормативно–правового закріплення.
60. Розгляньте спеціальні суб'єкти інноваційного ринку: технопарки та технополіси, інноваційні бізнес–інкубатори, науково–дослідні установи, венчурні фірми.

Навчальне видання

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

для практичних занять, самостійної роботи
та виконання контрольних робіт з дисципліни

«ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО»

*(для студентів денної та заочної форм навчання
всіх спеціальностей та напрямів підготовки)*

Укладачі: **КИЛИМНИК** Інна Ігорівна
БРОВДІЙ Алла Михайлівна

Відповідальний за випуск: *І. І. Килимник*

Редактор: *З. І. Зайцева*

Комп'ютерне верстання : *І. В. Волосожарова*

План 2014, поз. 288 М

Підп. до друку 26.11.2014
Друк на ризографі
Зам. №

Формат 60x84/16
Ум. друк. арк. 1,6
Тираж 50 пр.

Видавець і виготовлювач:
Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Революції, 12, Харків, 61002
Електронна адреса: rectorat@kname.edu.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК № 4705 від 28.03.2014 р.